

תוכן עניינים

1	תוכן עניינים
2	תקציר
3	מבוא
4	רקע תיאורטי
12	מתודולוגיה של המחקר
14	ממצאים
18	דיון מסכם
21	מקורות
22	נספחים

מבוא

במערכת החינוך בישראל קיימים שני סוגי גנים- גנים פרטיים וגני עירייה. שני סוגי הגנים מפוקחים על ידי משרד החינוך אך ישנו שוני ביניהם בתחומים שונים, בין היתר אם זה בעלות הכספית השנתית לגן או אם זה בהתנהלות השוטפת. שני הבדלים בולטים הם למשל היחס המספרי בין גננות לילדים (בגנים הפרטיים היחס נמוך יותר) והעובדה שבגני עירייה לא מאפשרים (או לכל הפחות לא מעודדים) שנת צהריים של הילדים, בעוד בגנים הפרטיים זהו חלק מובנה מסדר היום של הילדים.

במהלך שנת הסטאז' עבדנו כגננות בגנים פרטיים ובגני עירייה. במהלך השנה נוצרה אצלנו תחושה חזקה על פיה קיימים הבדלים מהותיים בין שני סוגי הגנים מבחינת מעורבות ההורים והן מבחינת דרכי התקשורת עם הורי הילדים. תחושות ומחשבות אלו הובילו אותנו למחקר זה: עניין אותנו לבדוק האם השוני בקשר של ההורים עם הגננת (כפונקציה של מעורבות ההורים ודרכי התקשורת ביניהם לגננת) אכן משפיע על ההתנהלות השוטפת בגן ועל תפקודה של הגננת.

לצורך המחקר ערכנו ראיונות חצי מובנים פתוחים עם 20 הורים ועם 4 גננות על מנת לאסוף נתונים ומידע אודות תפיסת ההורים את הגננת, כיצד הקשר משפיע על איכות החיים בגן ועל ההתנהלות השוטפת בגן. אנו מניחות שבעזרת הנתונים ניתן יהיה לראות את ההבדלים בתפיסה ואת הקשר בין סוגי הגנים.

אנחנו מצפות שבהתאם לחוויה המעשית שלנו בגנים, בגנים הפרטיים היחסים בין ההורים לגננת יהיו יותר אדוקים ותהיה מעורבות גדולה יותר של ההורים לעומת גני עירייה, מכיוון שגובה התשלום לגן פרטי גבוה יותר לעומת גן עירייה וכפועל יוצא ההורים ירצו להיות מעורבים יותר.

רקע תיאורטי

עבור מרבית הילדים, גן הילדים הוא היסוד לחינוך. זוהי הכניסה של הילדים למערכת החינוך כאשר הילדים הם בסביבות גיל 3. על פי ארז וטל (2015) זוהי תקופה חשובה ביותר בה הילדים לומדים שימוש בשפה כדי לבטא את רצונותיהם ואת רגשותיהם, מפתחים כשירות חברתית ועצמאות, בונים זהות עצמית מובחנת, ומפתחים מודעות להיותם בנים או בנות, להעדפות שלהם ולדברים שהם אינם אוהבים. בנוסף, הגן משמש מקום לסוציאליזציה, כלומר למידת הערכים, הנורמות, הכללים והרגלי ההתנהגות המקובלים בחברה.

זהו צעד גדול עבור הילדים, אך זוהי גם החלטה גדולה עבור ההורים. בפני ההורים ניצבת בחירה בין הכנסת הילד לגן פרטי או גן עירייה. ישנם מספר הבדלים מהותיים בין שני סוגי גנים אלו, אך חשוב לזכור כי כל המסגרות הציבוריות וכל המסגרות הפרטיות / עצמאיות הן שונות, והגורמים המוצגים ישתנו במידת הרלוונטיות שלהם עבור כל אחת מהמסגרות הללו.

א. ההבדלים בין גן עירייה לגן פרטי

לא נמצא מקור אקדמי או מחקר מהימן שסוקר את ההבדלים בין גני עירייה לגנים פרטיים, אך מסקירה של אתרי אינטרנט וכתבות בתקשורת המיועדים להורים ניתן להרכיב תמונה אמינה, אובייקטיבית ומספקת של ההבדלים בין סוגי הגנים (כהן 2013¹; אקסלרד-ארן 2015²; נתנזון ויץ 2017³; אתר B144⁴):

¹ כהן, נ. (2013). "גן עירוני או פרטי? אמהות מנסות מייעצות". אתר מאקו, אוחר מ- <https://www.mako.co.il/home-family-toddlers/education-kinder-garden/Article-edb14ab88f86c31006.htm>

² אקסלרד-ארן, ר. (2010). "עירוני או פרטי? זו השאלה". אתר 'אתר', אוחר מ- <https://atmag.co.il/%D7%9E%D7%A9%D7%A4%D7%97%D7%94/%D7%A2%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%A0%D7%99-%D7%90%D7%95-%D7%A4%D7%A8%D7%98%D7%99-%D7%96%D7%95-%D7%94%D7%A9%D7%90%D7%9C%D7%94>

³ נתנזון ויץ, ק. (2017). "גן פרטי או עירייה? הבחירה הנכונה". אתר YNET, נדלה מ- <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4911255,00.html>

⁴ אתר B144 (ללא תאריך). "מה היתרונות של גן ילדים פרטי מול גן של משרד החינוך?", אתר B144, אוחר מ- <https://www.b144.co.il/%D7%92%D7%A0%D7%99-%D7%99%D7%9C%D7%93%D7%99%D7%9D-%D7%95%D7%A4%D7%A2%D7%95%D7%98%D7%95%D7%A0%D7%99%D7%9D/%D7%9E%D7%93%D7%A8%D7%99%D7%A9/%D7%9E%D7%94-%D7%94%D7%99%D7%AA%D7%A8%D7%95%D7%A0%D7%95%D7%AA-%D7%A9%D7%9C-%D7%92%D7%9F-%D7%99%D7%9C%D7%93%D7%99%D7%9D-%D7%A4%D7%A8%D7%98%D7%99-%D7%9E%D7%95%D7%9C-%D7%92%D7%9F-%D7%A9%D7%9C-%D7%9E%D7%A9%D7%A8%D7%93-%D7%94%D7%97%D7%99%D7%A0%D7%95%D7%9A>